

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

**ЄВТУШЕНКО НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА
ФЕНОМЕН КОРЕКТНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ
магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми визначається тим, що поява феномену коректності в публічному дискурсі пов'язана з його евфемізацією як засобу політичного маніпулювання, здійснення владного впливу на масову свідомість, нав'язування певного способу поведінки, переконання, щоб вселити адресатам – громадянам, спільнотам – необхідність «політично правильних» дій та оцінок. А також недостатньою вивченістю позитивних та негативних впливів феномену коректності на перебіг державно-владних процесів в Україні:

по-перше, тому що політична мова почала набувати важливішого значення у політичному житті суспільства і є одним із основних і безпосередніх елементів маніпулятивного процесу, діючим способом камуфлювання дійсності;

по-друге, феномен коректності є результатом евфемізації публічного дискурсу, тобто появи й закріплення в суспільній самосвідомості бажаної інформації;

по-третє, ідеологія політичної коректності в публічному дискурсі, використовується з метою уникнення комунікативних конфліктів і невдач, комунікативного дискомфорту у співрозмовника, створюючи умови для цивілізованого спілкування.

Актуальність обраної теми підсилюється і тим, що в сучасних умовах розбудови української демократичної держави, розвитку демократичних цінностей в суспільстві інститут політичної коректності, спроможний зменшити конфліктність у суспільстві. Сприяти формуванню демократичних цінностей та демократичних суспільно-політичних відносин в українському суспільстві.

Слід констатувати, що феномен коректності, його сутність, технологічні аспекти в публічному дискурсі ніколи не були предметом спеціального дослідження української науки державного управління. Крім того, слід відзначити, що європейський вибір України вимагає знання принципів співіснування в цьому наддержавному утворенні національних і національно-культурних груп. Такими принципами є коректність, політична коректність, толерантність, культурне різноманіття, що підкреслює необхідність визначення феномену коректності, його сутності в публічному дискурсі.

Теоретичною основою дослідження послужили роботи зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Д. Адлер, Н. Акінчиць, Н. Арутюнова, В. Балюта, Е. Бенвенист, Н. Босчаєва, І. Бутова, В. Великорода, Р. Вишнівський, І. Воронова, И. Гальперін, М. Горват, М. Гусакова, Т. Дейк ванн, О. Донцова, З. Дубинець, О. Завадська, Л. Зайко, К. Кантур, О. Каптуров, А. Кацев, Д. Кашкар'єв, Т. Кияк, Р. Ключник, О. Колтунов, Е. Куш, Н. Лютянська, А. Мирянина, А. Молчанова, М. Морарь, В. Панін, А. Пачос, І. Решетарова, О. Сінкевич, Є. Снегірьова, С. Тер-Минасова, Л. Федорчук, О. Фоменко та ін.

Мета даного дослідження полягає в проведенні компаративного аналізу феномену коректності в публічному політичному дискурсі.

Мета роботи визначила конкретні завдання:

- охарактеризувати стан наукової розробки проблематики коректності в публічному дискурсі;
- розглянути публічний дискурс як об'єкт наукових досліджень в сучасній науці;
- вивчити феномен політичної коректності в публічному дискурсі;
- дослідити евфемізми та їх функції у публічному дискурсі;

- проаналізувати евфемізацію публічного дискурсу як вид політичної коректності;
- провести компаративний аналіз англомовних/україномовних евфемізмів публічного дискурсу;
- з'ясувати труднощі сприйняття феномену коректності у вітчизняній практиці публічного дискурсу.

Об'єктом дослідження є феномен коректності як явище політичної культури публічного політичного дискурсу.

Предмет дослідження: сутність феномену коректності в публічному дискурсі.

Методи дослідження. Методологічну базу дослідження склали загальнонаукові методи (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, формалізація). Метод системного аналізу дозволив уявити феномен коректності як різновид евфемії в політичній комунікації. Метод компаративного аналізу, допоміг розкрити сутність феномену коректності в англо-українському публічному дискурсі. Соціологічний метод – анкетування, був використаний для з'ясування думки респондентів до феномену політичної коректності. Крім того, в роботі використані: структурний аналіз при визначенні шляхів й механізмів формування евфемізмів; контекстуальний аналіз – для визначення семантики одиниць політкоректних евфемізмів на основі інтерпретації текстових фрагментів.

Наукова новизна дослідження обумовлена тим, що в ній проводиться порівняльний аналіз цілей і завдань, що стоять перед політичною та публічною коректністю, послідовно розглядаються запропоновані способи їх вирішення засобами мови. Вперше під цим кутом зору розглядається не тільки зарубіжна, але й вітчизняна мовна та культурна управлінська традиція.

вперше:

на основі феноменологічного опису «коректності», що відображає різні форми її прояву в житті сучасного вітчизняного суспільства, досліджено соціокультурну природу об'єднаних в цьому понятті сукупності явищ;

визначено, що запровадження в українському суспільстві коректності, як політичного принципу утримання від агресії (вербальної і невербальної) відносно окремих людей та груп суспільства, можливо через нормативно-правовий механізм та телекомунікаційні технології;

удосконалено:

зміст застосованих у роботі понять «дискурс», «публічний дискурс», «політичний дискурс», «евфемізм», «евфемія», «евфемізація».

дістало подальшого розвитку:

розуміння евфемізмів публічного дискурсу як публічного політичного тексту, що створюється для носіїв певної культури, тому їх передача засобами української мови відбувається через застосування лексичних та граматичних трансформацій, тому результатом цього процесу є взаємозбагачення мов і культур.

Практичне значення роботи полягає у тому, що систематизований теоретичний матеріал, головні висновки, а також практичні рекомендації можуть бути використані при викладанні курсів з «Публічного управління», «Психології управління», «Етики».

Апробація результатів магістерської роботи відбувалася на таких наукових форумах: Ольвійський форум (2014, 2019 р.р.) м. Миколаїв; Могилянські читання (2014,

2019 р.р.) м. Миколаїв, Наукова-практична конференція «Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонування ЄС?» (2019 р.) м. Миколаїв Україна.

Публікації. Основні положення і результати дослідження, висновки та пропозиції представлені у 4 наукових працях, серед яких 1 наукова стаття, 3 тези доповідей.

Структура роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, загального висновку, списку використаних джерел. Основний зміст роботи 90 сторінок, загальний об'єм займає 108 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У *першому розділі* «Теоретичні основи дослідження феномену коректності в публічному дискурсі» систематизовано й охарактеризовано джерельну базу з питань коректності у публічному дискурсі та процесах комунікації в Україні з урахуванням європейського досвіду.

Підрозділ 1.1. «Стан наукової розробки проблематики коректності в публічному дискурсі» присвячений феномену коректності, який напряму пов'язаний з політичною культурою, цензурою, політичними процесами, що спрямовані на ліквідацію наслідків і запобігання дискримінації за расовою, етнічною чи статевою ознакою; попередження і пом'якшення гострих соціальних конфліктів, як інструмент збереження громадянського миру.

Встановлено, в сучасних умовах політична коректність повинна стати в Україні напрямком державної політики демократизації в ході реалізації якої формується певна система цінностей, яка стає регулятором коректної політичної взаємодії учасників публічного дискурсу.

Зроблено висновок, що вивченню досліджуваної проблеми феномена коректності присвячена достатньо широка джерельна база, але огляд наукового доробку в галузі науки державного управління, свідчить про висвітлення лише окремих аспектів феномену політкоректності. Таким чином, є потреба вивчення феномену коректності в публічному дискурсі, як універсального механізму комунікації спрямованого на подолання міжнаціональних, міжетнічних та міжкультурних протиріч та гострих соціальних конфліктів в політичному житті суспільства в умовах демократії.

У *підрозділі 1.2.* «Публічний дискурс як об'єкт наукових досліджень в сучасній науці» розкрито поняття «дискурс», як складне комунікативне явище, текст, узятий у подієвому аспекті, або мовлення, як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, в сукупності з екстралінгвістичними факторами й когнітивними елементами (знання про світ, думки, установки, цілі), що необхідні для його розуміння.

Визначено, що публічний дискурс має складну комунікативно-управлінську функцію тому що пов'язаний з реалізацією владно-управлінських відносин, які стосуються всіх сторін життя суспільства. Його завдання можуть бути різними: проінформувати

адресата, які дії він повинен робити, переконувати і спонукати аудиторію до певних дій, в тій комунікативній ситуації яка формується в процесі реалізації владно-управлінських відносин.

Розуміння публічного дискурсу допомагає отримати уявлення механізму та форми його реалізації, засобах впливу на учасників дискурсу в процесі реалізації ними владно-управлінських відносин. залежно від мети може мати різні форми.

Зроблено висновок, що публічний дискурс пов'язаний з практикою політичної діяльності й публічного управління, насамперед із владою є політичним дискурсом, а тому формується в процесі функціонування таких інститутів, як парламент, уряд, з'їзди партій тощо. Основною функцією політичного дискурсу є функція впливу, що нав'язує громадянам політичні уявлення за допомогою мовлення. Під політичним дискурсом, ми розуміємо вид мовної, політичної комунікації (усної або письмової), яка включає адресата повідомлення, адресанта і власне повідомлення для створення впливу на аудиторію. Від інших видів дискурсу політичний дискурс відрізняється термінологічно («політична лексика»), крім того він має специфічну структуру, яка є наслідком своєрідних мовленнєвих прийомів зорієнтованих на обслуговування сфери політичної комунікації.

У підрозділі 1.3. «Феномен політичної коректності в публічному дискурсі» показано, що «політичної коректності» з'являється для того, щоб підкреслити роль мови у відносинах між людьми, а тому о є не тільки лінгвокультурною, а й ідеологічною реалією і торкається соціального і політичного життя.

Охарактеризовано феномен політичної коректності (political correctness) в публічному дискурсі, як поведінковий й мовний феномен, що відбиває прагнення носіїв мови перебороти існуючу в суспільстві й усвідомлювану суспільством дискримінацію відносно різних членів цього суспільства. Феномен політичної коректності в публічному дискурсі з'являється для того, щоб підкреслити роль мови у відносинах між людьми, а тому є не тільки лінгвокультурною, а й ідеологічною реалією і торкається соціального і політичного життя.

Встановлено, що феномен коректності, як різновид евфемії в процесі комунікації допомагає знайти нові способи мовного виразу замість тих, які зачіпають почуття індивідуума, ущемляють його людські права.

Зроблено висновок, що політична коректність частіше обумовлена політичними причинами, прагненням уникнути конфронтації в сфері соціальних, політичних і економічних відносин. А евфемізація політичного дискурсу найбільш ефективний засіб реалізації ідеї політичної коректності, тому що створює сприятливі умови комунікації, її динаміка зумовлена соціально-економічними чинниками

У другому розділі «Аналіз процесів евфемізації як виду політичної коректності в публічному дискурсі» розглянуті проблеми пов'язані з функціями евфемізмів.

У підрозділі 2.1. «Евфемізми та їх функції в публічному політичному дискурсі» визначено, що евфемізми – це один із засобів реалізації політкоректності: по-перше, тому що допомагають переконати уявлення реципієнтів щодо політичних подій, репутації та дій політичних та державних діячів; по-друге, характеризують взаємовідносини суспільства і держави, суспільства і політики, у найкращому вигляді; по-третє, приховують складний і конфліктний характер політичної діяльності різних політичних партій, соціальних груп, організацій, індивідів; по-четверте, утворюють новий, покращений сенс понять і спрямовані на покращення змісту деяких негативних

політичних дій.

Зроблено висновок, що евфемізми у політичному дискурсі виконують функції:

- зм'якшення грубого й неприємного для мовця (оцінка мовцям предмета мови як такого, пряме позначення якого усвідомлюється їм як брутальність, різкість, непристойність);

- згладжування гострих моментів у різних сферах соціально-політичного життя суспільства, тому що евфемізми являють собою видозмінений спосіб репрезентації інформації з метою досягнення того або іншого комунікативного ефекту;

- зм'якшення грубого й неприємного для співрозмовника (вживання евфемізму залежить від контексту й умов мови, соціальна обумовленість подання про те, що може бути евфемізмом);

- маскування (камуфлювання) дійсності (підбір мовцем таких позначень, які не просто зм'якшують ті або інші неприйнятні слова або вираження, а маскують, вуалюють суть явища), або маніпулювання свідомістю з метою створення вигідної для маніпуляторів картини подій.

У підрозділі 2.2. «Евфемізація публічного дискурсу як вид політичної коректності» показано, що евфемізація є складовою феномену коректності, що являє собою особливу стратегію мовного поведіння, та є одним з тактичних прийомів вживання лексичних одиниць, що продиктовано ввічливістю, делікатністю.

Обґрунтовано, що евфемізація англomовного публічного дискурсу – це процес формування нового сенсу в результаті певного способу інтерпретації вихідного вербалізованого знання. Евфемізація існує двох типів: формальна, яка не припускає змінення концептуального змісту, та семантична – яка полягає у дефокусуванні уваги адресата щодо змісту похідного концепту. Від типу евфемізації залежить і відтворення англomовних евфемізмів в українському перекладі.

Зроблено висновок, що евфемізація публічного дискурсу є видом політичної коректності, процесом поширення евфемізмів у мові, а точніше в публічному дискурсі, коли внаслідок прихильності мовця вони здобувають знакове значення й здатні впливати на зміст висловлень.

У третьому розділі «Феномен коректності в публічному політичному дискурсі: зарубіжна практика та вітчизняні реалії» визначено, що тенденція до евфемізації мовлення публічного дискурсу є універсальною, але проявляється вона у кожній мові по-різному, що можна пояснити впливом національного характеру на мовні явища, у тому числі й на евфемізацію публічного політичного мовлення.

У підрозділі 3.1. «Компаративний аналіз англomовних/україномовних евфемізмів публічного дискурсу» відображено, що компаративний аналіз англomовних/україномовних евфемізмів базується на принципах: порівнянності, системності, термінологічної адекватності, достатньої глибини порівняння, врахування функціональних стилів, двобічності порівняння, територіальної необмеженості.

Визначено, що завданням компаративного аналізу публічних політичних англomовних, або українських евфемізмів як засобу забезпечення міжмовної публічної комунікації є: збереження інформаційної цілісності – відтворення як денотативної, так і конотативної семантики та збереження загального стилістичного спрямування тексту.

Також, компаративний аналіз політкоректних евфемізмів англomовного публічного дискурсу показує, що вони часто пов'язані з тим, що публічний політичний текст

створюються власне для носіїв певної культури. Саме тому у сучасній міжкультурній комунікації використання політкоректних евфемізмів розуміється як механізм репрезентації інших культур.

Висновок: компаративний аналіз дозволяє виявити:

- певні закономірності при використанні в публічному дискурсі політкоректних англomовних евфемізмів, неологізмів українською мовою;

- уяснити, що використання в публічному дискурсі політкоректних англomовних евфемізмів, стосується не лише двох мовних систем, а й двох культур, результатом якого є взаємозбагачення мов і культур;

- зрозуміти, що поява політкоректних евфемізмів англomовного публічного політичного дискурсу пов'язаний з тим, що публічний політичний текст створюється власне для носіїв певної культури.

У підрозділі 3.2. «Сприйняття феномену коректності у вітчизняній практиці» показано, що він є демократичним чинником, що забезпечує поважне ставлення до людини та створює умови для комфортного спілкування (комунікації).

Обґрунтовано, що в аспекті українських соціально-політичних трансформацій, а саме, реалізації європейського вектору розвитку, феномен коректності виступає в якості конструктивної адаптивної моделі соціального співіснування людей в суспільстві.

Підкреслено, що труднощі сприйняття й розуміння феномену коректності зарубіжних країн у вітчизняній практиці публічного дискурсу пов'язані:

- по-перше із лінгвокультурологічними особливостями публічної промови політика, громадського діяча;

- по-друге із соціальними, культурними, індивідуальними рисами народу, на мові якого утворено публічний дискурс;

- по-третє з прагматичним аспектом тексту (особливості мовлення політика, його певні індивідуальні фрази і вирази, авторські метафори, ідіоми), тому що мета промови викликати в іншомовного адресата реакцію, подібну до реакції адресатів вихідного тексту;

- по-четверте розуміння феномену коректності ускладнюється ще й тим, що публічний дискурс апелює до ієрархії цінностей, актуальної лише в межах певної культури, для якої він власне створений. Отже для правильного розуміння адресат, перш за все, повинен правильно інтерпретувати вихідний текст, щоб зрозуміти його прагматику та емоційність.

Запропоновано для запровадження політичної коректності в українському суспільстві потрібне:

- прийняти нормативно-правовий акт в якому нормою політичного життя в суспільстві визнати принцип політичної коректності, згідно якого визнається необхідність відмови від дискримінації стосовно різних людей і груп (етнічних, расових, національних, гендерних, соціально-культурних);

- запровадити постійний моніторинг, що буде фіксувати зміни у суспільно-політичній і побутовій лексиці та їх вплив на суспільну й групову свідомість

- визнати, що завдання мас-медіа, ЗМІ, телебачення з впровадження політичної коректності – це шлях до збереження миру в українському суспільстві й побудови демократичної, правової, соціальної держави;

- ініціювати в органах державної влади, місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, освітніх закладах розроблення кодексів коректності, що повинні мати

етичний, а не нормативно-правовий характер, залучив до цієї роботи науковців, викладачів, студентів, учнів, ЗМІ, телебачення, громадськість.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження з'ясовано, що феномен коректності в англomовному політичному дискурсі, пов'язаний з евфемізацією політичного дискурсу, використовується як засіб політичного маніпулювання. Його відтворення в українському перекладі вимагає не тільки передачі сенсу, закладеного у політичній промові, а і формує суспільну свідомість за умови дотримання вимог політичної коректності у спілкуванні. Реалізована мета й завдання магістерської роботи дають можливість зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що феномену коректності в публічному дискурсі присвячена достатньо широка джерельна база, але огляд наукового доробку в галузі науки державного управління, свідчить про висвітлення лише окремих аспектів феномену політкоректності, тобто є потреба вивчення феномену коректності в публічному дискурсі, як універсального механізму комунікації та подолання гострих соціальних конфліктів в політичному житті суспільства в умовах демократії.

2. Розглянуто публічний дискурс як складний феномен, що реалізується в публічній сфері спілкування, як засіб взаємодії між владою і суспільством в системі публічного управління. Публічний дискурс має специфічну структуру, яка є наслідком своєрідних мовленнєвих прийомів зорієнтованих на обслуговування сфери політичної комунікації. Як об'єкт наукових досліджень в сучасній науці пов'язаний з практикою публічної політичної діяльності, тому частіше досліджується такий його різновид, як політичний дискурс (вид мовної, політичної комунікації), основна функція якого є функція впливу на громадян, за допомогою мовлення.

3. Визначено феномен політичної коректності в публічному дискурсі, як поведінковий й мовний феномен, що відбиває прагнення носіїв мови перебороти існуючу в суспільстві й усвідомлювану суспільством дискримінацію відносно різних членів цього суспільства. Обґрунтовано, що феномен політичної коректності – це культурне явище, яке відбувається в мові, а мовні зміни, активно впливають на культурні процеси відображаючи світогляд носіїв мови, тому в публічному дискурсі використовується для того, щоб підкреслити роль мови у соціальних і політичних відносинах між людьми. В умовах евфемізація в публічного дискурсу феномен допомагає знайти нові способи мовного виразу замість тих, що ущемляють його людські права, тобто створює сприятливі умови комунікації.

4. Зроблено висновок, що евфемізми в публічному дискурсі, як універсальне мовне явище, є діючим способом камуфлювання дійсності, маніпулювання свідомістю реципієнта з метою створення вигідної для маніпуляторів картини подій, що відбуваються. Зазначено, що евфемізми – це слова, вирази, дозволені нормами мовної поведінки, які вживають замість заборонених у політичному дискурсі, а тому виконують наступні функції:

– пом'якшення грубого й неприємного для мовця, або співрозмовника висловлювання, створюючи у співрозмовника відчуття комунікативного комфорту;

– маскування дійсності, тобто підбір мовцем таких позначень, які маскують суть явища, камуфлюють об'єктивну реальність, або наслідки непривабливих політичних й економічних заходів.

5. Проаналізовано евфемізацію публічного дискурсу як вид політичної коректності, та визначено, що евфемізація – це стратегія затушовування небажаної інформації, щоб уникнути комунікативного конфлікту, не створювати у співрозмовника відчуття комунікативного дискомфорту, що обумовлюється соціально-історичними й морально-етичними нормами, національними і мовними традиціями суспільства. Зазначено, що евфемізація англomовного політичного дискурсу – це процес формування нового сенсу в результаті певного способу інтерпретації вихідного вербалізованого знання, що має два типи: формальний (не припускає змінення концептуального змісту) семантичний (полягає у дефокусуванні уваги адресата щодо змісту похідного концепту). Показано, що механізм евфемізації є захисним, асоціативним, що пов'язане з почуттями й емоціями людини і полягає у витисненні значення негативних термінів і використання замість них нейтральних або позитивно спрямованих.

6. Проведений компаративний аналіз англomовних/україномовних евфемізмів публічного дискурсу дозволив охарактеризувати компаративний метод, як метод, що допомагає виявити основні проблеми, пов'язані з їх перекладом, а також знайти елементи, які залишаються непереданими. Його використання при перекладі політкоректних евфемізмів англomовного політичного дискурсу показує, що вони часто пов'язані з тим, що політичний текст створюються власне для носіїв певної культури і є результатом симбіозу культури оригіналу та перекладу.

7. З'ясовано, що труднощі сприйняття феномену коректності у вітчизняній практиці публічного дискурсу зумовлені фактом наявності соціальних, культурних, індивідуальних рис того народу, на мові якого утворено евфемізм. Крім того труднощі перекладу евфемізмів українською мовою безпосередньо залежить від особливостей мовлення окремих політиків, їх лексики (індивідуальних фраз і виразів, неологізмів), національно-специфічних реалій, авторських метафор та ідіом, які підкреслюють національний колорит політичного дискурсу.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Євтушенко Н. О. Евфемізація сучасного англomовного політичного дискурсу США. / Н. О. Євтушенко // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип.216. – Т.228. Політологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С.92-95.

2. Євтушенко Н.О. Феномен політичної коректності як різновид евфемії в політичній комунікації. Ольвійський форум – 2014: стратегії Причорноморського регіону в геополітичному просторі : Тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С. 201-202.

3. Євтушенко Н.О. Евфемізми та їх функції у сучасному політичному дискурсі / Ольвійський форум – 2019: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: XIII міжнар.наук.конф. 6-9 червня 2019 р. м. Миколаїв: програма та тези доповідей: наукової конференції «Державна політика формування спроможних до самоврядування територіальних громад у процесі децентралізації як запорука

національної безпеки»/Чорном.нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – С. 55-58.

4. Євтушенко Н.О. Імператив політичної коректності в європейському співтоваристві. Наукова-практична конференція «Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонування ЄС?» 2019 р. м. Миколаїв, Україна/ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – С.95-97.

АНОТАЦІЯ

Євтушенко Н. О. Феномен коректності в публічному дискурсі. – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

У межах дослідження визначено, що феномен коректності в англomовному публічному дискурсі, пов'язаний з евфемізацією політичного дискурсу, а тому використовується як засіб політичного маніпулювання. Його відтворення в українській мові вимагає не тільки передачі сенсу, закладеного у політичній промові, а і формує суспільну свідомість за умови дотримання вимог політичної коректності у спілкуванні.

Визначено, що публічний дискурс як складний феномен, що реалізується в публічній сфері спілкування є засобом взаємодії між владою і суспільством в системі публічного управління, тому має специфічну структуру, яка є наслідком своєрідних мовленнєвих прийомів зорієнтованих на обслуговування сфери політичної комунікації.

Отже, феномен політичної коректності в публічному дискурсі – це поведінковий та мовний феномен, що відбиває прагнення носіїв мови перебороти існуючу в суспільстві й усвідомлювану суспільством дискримінацію відносно різних членів суспільства. Як культурне явище він відбивається в мові, а мовні зміни, активно впливають на культурні процеси відображаючи світогляд носіїв мови, тому в публічному дискурсі використовується для того, щоб підкреслити роль мови у соціальних і політичних відносинах між людьми.

З'ясовано, що евфемізми в публічному дискурсі, як універсальне мовне явище, є діючим способом камуфлювання дійсності, маніпулювання свідомістю реципієнта з метою створення вигідної для маніпуляторів картини подій, що відбуваються. Зазначено, що евфемізми – це слова, вирази, дозволені нормами мовної поведінки, які вживають замість заборонених у політичному дискурсі, а тому виконують наступні функції: пом'якшення грубого й неприємного для мовця, або співрозмовника висловлювання; маскуванню дійсності, або наслідків непривабливих політичних й економічних заходів.

Обґрунтовано, що евфемізація публічного дискурсу – це стратегія затушовування небажаної інформації, щоб уникнути комунікативного конфлікту, не створювати у співрозмовника відчуття комунікативного дискомфорту, що обумовлюється соціально-історичними й морально-етичними нормами, національними і мовними традиціями суспільства. Показано, що механізм евфемізації є захисним, асоціативним, що пов'язане з почуттями й емоціями людини і полягає у витисненні значення негативних термінів і використання замість них нейтральних або позитивно спрямованих.

Ключові слова: коректність, феномен коректності, політична коректність, евфемізм; евфемізація; дискурс; публічний дискурс; політичний дискурс.

SUMMARY

Yevtushenko N.A. The phenomenon of correctness in public discourse. - Manuscript.

This is the Masters thesis to obtain an educational degree of «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2019.

The research shows that the phenomenon of correctness in English public discourse is associated with the euphemization of political discourse and is therefore used as a means of political manipulation. Its depiction in Ukrainian language requires not only the transfer of the meaning that is hidden in the political speech, but also the formation of the public consciousness, by following the requirements of political correctness during the communication.

It is determined that public discourse, as a complex phenomenon, is realized in the public sphere of communication, and is also used as a means of interaction between the authorities and society in the system of public management, and therefore has a specific structure, which is a consequence of peculiar language approaches oriented to the service of political communication.

Thus, the phenomenon of political correctness in public discourse is a behavioral and linguistic phenomenon that reflects the speaker's desire to overcome existing social discrimination against different members of a particular society. As a cultural phenomenon, it is reflected in the language, and linguistic changes actively influence cultural processes by reflecting the world of native speakers, so it is used in public discourse to emphasize the role of language in social and political relations between people.

It has been found that euphemism in public discourse, as a universal linguistic phenomenon, is an active way of camouflaging reality, manipulating the consciousness of the recipient, in order to create a picture of the events that are beneficial to the manipulators. It is noted that euphemisms are words, expressions allowed by norms of linguistic behavior, which are used in political discourse instead of prohibited words, and therefore perform the following functions: softening the rude and unpleasant for the speaker, or interlocutor; disguising the reality or consequences of unpleasant political and economic activities.

It is substantiated that the euphemization of public discourse is a strategy of suppressing unwanted information in order to avoid communicative conflict and not to create a feeling of communicative discomfort caused by socio-historical, moral and ethical norms, national and linguistic traditions. The mechanism of euphemization is protective and associative because it is connected with the feelings and emotions of a person and is used to substitute the meaning of negative terms with neutral or positive ones.

Keywords: correctness, the phenomenon of correctness, political correctness, euphemism; euphemization ; discourse; public discourse; political discourse.